

De kulturhistoriske museers årsskrifter 1982.

En oversigt

Af Margit Mogensen

I Fortid og Nutid bd. 30, hefte 2, 1983, s. 167–170 bragtes første gang en oversigt over de kulturhistoriske museers årsskrifter. Oversigten var blevet til på grundlag af de årsskrifter, som indkom til redaktionen, og som den i øvrigt var opmærksom på. Nedenstående oversigt er blevet til på samme måde og prætenderer så lidt som den forrige at være fuldstændig, men forhåbentlig vil den bidrage til at skabe overblik over den vældige buket af kulturhistorisk læsestof, som findes i de enkelte museers, eller amtsmuseumsrådenes skrifter. Opstillingen og annoteringen er foretaget efter de samme principper, som i en årrække er blevet anvendt ved de tilsvarende oversigter over de lokalhistoriske årbøger: Skrifterne er ordnet geografisk, begyndende i Østdanmark, og ved det enkelte skrift er ordningen alfabetisk efter forfatter eller evt. artikeloverskrift. Annotation er i hovedsagen foretaget med henblik på at klargøre, hvad der ligger i artikeloverskrifterne, og hvor der er henvisninger til kilder og litteratur er det bemærket.

Nationalmuseets Arbejdsmark 1982. Redigeret af Christian Ejlers. 1982. 189 s. ill.

Barfoed, Jørgen. V-3 og modstandshæren i majdagene 1945. (S. 25–39, ill.) (V-3, betegnelse for pansret bil, nu i Frihedsmuseet, kildehenv.).

Buhl, Marie-Louise, Søren Møller og Sonja Støvring-Nielsen. Historien om en ægyptisk sarkofag og dens indhold. (S. 153–168, ill.) (Fra 7–6. årh. f. Kr., historie og konservering).

Christensen, Charlie. Stenaldertjorden og Vedbæk-bopladserne. Havspejlets svingninger 5500–2500 f. Kr. (S. 169–178, ill.)

Dalgaard, Hanne Frøsig. Tjenestedragter og messeskrud i vore kirker. (S. 13–24, ill.)

Jørgensen, Mogens Schou. To jyske bronzealderveje –

og en ny metode til arkæologisk opmåling. (S. 142–152, ill.) (Om anvendelse af georadarteknik).

Kirk, Frode. Den bornholmske gård. Frilandsmuseets gård fra Øster Larsker Sogn. (S. 73–87, ill.).

Lindahl, Fritze. En københavnerkande. (S. 103–117, ill.) (Sølvkande fra Chr. 4.s tid, skænket i anledning af Nationalmuseets 175 års jubilæum).

Meldgaard, Jørgen. Signe Rink. Kvinden bag Aron's og Jens Kreutzmann's grønlandske akvareller. (S. 65–72, ill.).

Moltke, Erik. »Falske« runcindskrifter. (S. 5–12, ill.).

Møller, Søren, se Buhl, Marie-Louise.

Mørk, Poul. Billeder af fremmede folks virkelighed eller af vor? Om fotografier i Etnografisk Samling. (S. 46–64, ill.) (Optagelsesomstændigheder, metodisk analyse).

Nellemann, George. »Idealiteten i de reale ting«. Om Erik Holtved, setukeserne og eskimoerne. (S. 40–45, ill.) (Om kunstmaleres arbejde ved rejser i Estland og Grønland i 1930'erne og flg. år).

Nielsen, Leif Chr. Vestjyske gårde og landsbyer fra bronze- og jernalder. (S. 131–141, ill.) (Bebyggelsesarkæologiske undersøgelser i Ringkøbing amt gennem 23 år).

Petersen, Peter Vang. Jægerfolket på Vedbæk-boplads-erne. Kulturudviklingen i Kongemose- og Ertebølletid. (S. 179–189, ill.).

Rask, Sven. Lensmand og kirker i Nordsjælland 1604–12. (S. 118–130, ill.) (Kirkernes administration og økonomi).

Støvring-Nielsen, Sonja, se Buhl, Marie-Louise.

Østergaard, Else. To kongelige barnekister i Roskilde domkirke. (S. 88–102, ill.) (Kirstine Munk og Chr. 4.s børn, beskrivelse af kisteopredning og ligdragter. Kildehenv.).

Arv og Eje. 1981–82. Udgivet af Dansk Kulturhistorisk Museumsforening. Redigeret af Jørgen Slettebo. 117 s. ill.

Adriansen, Inge. Fjerfuglebilleder – alsisk husflid eller böhmsk masseproduktion? (S. 5–42, ill.) (Kildehenv. og tysk resumé).

Bräuner, Klavs H. Peter Petersen – en dansk kameist og hans håndværk. (S. 43–86, ill.) (Om udskeering af smykker i konkylie og ædelstene. Kildehenv. og eng. resumé).

Hansen, Bjarne Kildegaard. Væg billedet og boligkulturen (S. 87–100, ill.) (Hovedvægt på slutningen af 1800-årene. Kildehenv. og tysk resumé).

Kragelund, Minna og Jørgen Krarup. Historien om sløjfen. (S. 101–114, ill.) (Håndarbejds lære, kvindemode 1700–1930. Litteraturhenv., eng. resumé).

Krarup, Jørgen, se Kragelund, Minna.

Nielsen, Svend. Et usædvanligt redskab. (S. 115–117, ill.) (Angår binding af langhalm, tysk resumé).

Handels- og Søfartsmuseet på Kronborg. Årbog 1982. Udgivet af Selskabet Handels- og Søfartsmuseets Venner. Redigeret af Hans Jepsen, Hanne Poulsen og Johanna Henriksen. 1938. 215 s. ill.

Større artikler:

(Alle med eng. resumé, noter og henvisninger.)

Gøbel, Erik. Dansk Sejlads på Vestindien og Guinea 1671–1807 (S. 5–53, ill.).

Hemmingsen, Erik. En dansk-amerikansk messedrengs erindringer fra danske dampskibe (S. 54–69, ill.) (1920'erne og 1930'erne).

Lauridsen, John T. Skibsbyggeri for den danske krone i Neustadt i 1640'erne (S. 70–83, ill.).

Poulsen, Hanne. Helsingør værft 1882–1982. (S. 84–164, ill.) (Hovedvægt på samspillet mellem reder og værft. Med liste over de skibe, værftet har bygget).

Årbogsstof i øvrigt:

Henningsen, Henning. Museumsdirektør Hans Jepsen (S. 3–4, ill.)

Henningsen, Henning. Christian Nielsen (1914–1982) (S. 174–178, ill.).

Jeppesen, Hans. Handels- og Søfartsmuseet – status og fremtid. (S. 165–172, ill.).

Museets protektor, komité og personale (S. 173).

Museets beretning og regnskab (S. 179–196, ill.).

Selskabet Handels- og Søfartsmuseets Venners beretning og regnskab for 1981–82 m.v. (S. 197–209).

Museet for Holbæk og omegn. Årsberetning 1982. Udgivet af Museumsforeningen for Holbæk og omegn. Redigeret af J. L. Østergaard Christensen. 1983. 81 s. ill.

Christensen, J. L. Østergaard m.fl. Museets drift (S. 9–44, ill.) (Herunder udstillinger, møder, nyerehverselser og arkæologisk virksomhed.)

Christiansen, Niels A. Et par nordvestsjællandske gårdes indbo – indtil industrialiseringen for 100 år siden (S. 45–77, ill.) (Erindringsstof.)

Lolland-Falsters Stiftsmuseums årsskrift 1982. 47 s. ill.

Boyhus, Else-Marie. Flygtninge i 1945. (S. 5–24, ill.) (Om lokale flygtningelejre, optryk af samtidig avisomtale, kilde- og litteraturhenv.)

Årsberetning og regnskab 1981. (S. 25–47).

Fynske Minder. 1982. Udgivet af Odense Bys Museer. Redigeret af Niels Oxenvad. 1983. 109 s. ill.

Andersen, Søren H. Harpunen fra Føns Vig. (S. 7–16, ill.). Hjortetaksharpun fra Ertebøllekulturens tid. (Noter, litteraturhenv. tysk resumé.)

Becker, C. J. Odense som møntsted i den sene vikingetid. (S. 43–60, ill.) (Eng. resumé, noter.)

Jeppesen, Torben Grøngaard. Den svenske harve – introduceret på Fyn 1840 af N. E. Hofman Bang. (S. 91–104, ill.) (Tysk resumé, kildehenv.)

Kjærboe, Tove. Chimney'erne på Ærø. (S. 105–109, ill.) (Engelske skorstenene, eng. resumé.)

Lampe, Jens. Tidsmåling og urmagere på Langeland. (S. 75–90, ill.) (Med urmagerbiografier fra Langeland og Strynø. Kildehenv. Tysk resumé.)

Madsen, Claus og Henrik Thrane. Sydvestfynske dysser og yngre stenalderens bebyggelse. En foreløbig meddelelse på grundlag af nye udgravninger. (S. 17–42, ill.)

Nielsen, Ervin. Sct. Jørgensgården i Odense. (S. 61–74, ill.) (Spedalskhedshospital fra middelalderen, arkæologisk og historisk redegørelse, litteraturhenv.)

Thrane, Henrik, se Madsen, Claus.

Årbog 1982 for Svendborg og Omegns Museum. Udgivet af Museumsforeningen. Redigeret af Henrik M. Jansen. 1983, 128 s., ill.

Hansen, Ulla Lund. En romersk kasserolle fra Olle-rup, Fyn. (S. 25–30, ill.)

Holm-Petersen, F. En sømands beretning. (S. 35–49, ill.) (Sejlskibssejlad i 1890'erne.)

Jakobsfeld, Jerzy. Fotografi og fotografier i Svendborg 1845–1914. (S. 50–74, ill.)

Jansen, Henrik M. Søfartssamlingerne ved Svendborgsund i Troense. (S. 75–86, ill.) (Svendborg og Omegns Museums overtagelse af samlingerne i 1982.)

Jansen, Henrik M. Årsberetning for 1982. (S. 87–121, ill.)

Jonasen, Otto. Også dengang! (S. 31–34, ill.) (Afskrift af dokumenter vedr. skræderlaugets behandling af fagets uorganiserede, 1747.)

Thomsen, Per O. Tved – en boplads med hustomter fra ældre romersk jernalder. (S. 6–24, ill.) (Noter, litteraturhenv.)

- Vendsyssel nu og da*, nr. 6. Tidsskrift om Vendsyssels natur, kunst og kulturhistorie. Udgivet af Vendsyssel historiske museum. Redigeret af Niels Bendsen, Palle Friis, Per Lysdahl og Mogens Thøgersen. 1982. 126 s. ill.
- Andersen, Magne*. Peter Enebrød – en husflidsmand i Øster Brønderslev (S. 102–109, ill.) (Vedr. begyndelsen af 20. årh.)
- Bencard, Mogens*. Jacopo Amigoni og billederne på Fuglsig. (S. 21–25, ill.) (Om italiensk forlæg for godsets rokokkorumudsmykning. Kildehenv.)
- Dahlsgaard, Elmer*. Grønlandsk harpunspids fortæller danmarkshistorie. (S. 54–59, ill.) (Fund på Dronninglund, resultat af ejeren Jacob Severins grønlandshandel i 1. halvdel af 18. årh.)
- Fonsmark, Anne-Birgitte*. Købkes portræt af amtmand Graah (S. 68–75, ill.)
- Hegelund, Lars, Peter Mouritsen og Svend Thomsen*. Byfornyelse i Hjørring. (S. 110–121, ill.) (Digt og fotografi – før og efter.)
- Himmelstrup, Hans og Carsten Thomsen*. Raabjerg Mile på vandring. (S. 26–31, ill.)
- Jensen, H. P. og Svend Thomsen*. Kunstnerhjemmet i Kjul. (S. 122–126, ill.) (Maleren Svend Engelunds bolig.)
- Kragelund, Minna*. Bånd og snore. (S. 76–87, ill.) (Om mappe med tekstilprøver fra midten af 1800-tallet, restaurering og kulturhistorisk sammenhæng.)
- Kristensen, Frits W. og Per Lysdahl*. Mørkhulebakke i Tolne. (S. 32–45, ill.) (Om sagnstof og fund af bronzealdergrave i 1920'erne. Kildehenv.)
- Kristensen, Susanne*. Potte Martin i Bindslev. En pottemagers liv og arbejde i forrige århundrede (S. 88–101, ill.).
- Lysdahl, Per*, se Kristensen, Frits.
- Mouritsen, Peter*, se Hegelund, Lars.
- Møller, Anders Monrad*. Prøven af Hjørring. Om søskade og et par skibsportrætter. (S. 5–20, ill.) (Fra 1835, kildchenv.)
- Olsen, Anne-Louise Haack*. En nyopdukket jernaldervej i Store Vildmose. (S. 46–53, ill.)
- Teisen, Michael*. Det bette vrage ved Lyngså. (S. 60–67, ill.) (Undersøgelse af 1700-tals jagt ved Sæby.)
- Thomsen, Carsten*, se Himmelstrup, Hans.
- Thomsen, Svend*, se Jensen, H. P.
- Thomsen, Svend*, se Hegelund, Lars.
- Holstebro Museums årsskrift 1982*. Udgivet som årbog for Museumsforeningen for Holstebro og omegn. Redigeret af Torben Skov. 1983. 95 s. ill.
- Fonager, Carl*. Hjælpen fra England 1940–1945. (S. 69–78, ill.) (Våbenleverancer og samarbejdet med modstandsbevægelsen, litteraturhenv.)
- Fonager, Carl*. Den våbenhistoriske afdeling. (S. 83–87, ill.) (Årsberetning.)
- Graugaard, Esben*. R. Færchs tobaksfabrik 1869 – forhistorie og etablering. (S. 21–45, ill.) (Vedr. Holstebro, men med generelle oplysninger om tobaksindustriens fremvækst her i landet.)
- Holm, Bent*. Lokalhistorisk Arkiv for Holstebro kommune. (S. 79–82, ill.) (Årsberetning.)
- Holmer, Lone K. og Karin M. Kristensen*. Eksempler på mejeribevægelsen i Holstebro kommune 1885–1983. (S. 59–68, ill.)
- Kristensen, Karin M.*, se Holmer, Lone K.
- Lillelund, Rigmor*. En sygevogters arbejdsplads på Holstebro amtssygehus i 1820'erne. (S. 11–20) (Kildehenv.)
- Løn, Ingrid*. Gaver indkommet til Holstebro Museum i 1982. (S. 93–95.)
- Nautrup, Ole*. Årsberetning. (S. 89–92, ill.)
- Olesen, Ole Møller*. Folk på Færch. (S. 46–58, ill.) (Om arbejdsforhold på tobaksfabrik fra 1920'erne og fremefter. Bygger på medarbejder-interviews.)
- Skov, Torben*. Danefæ fra Rydhave. En gravplads fra ældre romersk jernalder. (S. 5–10, ill.)
- Fram. Fra Ringkøbing Amts Museer 1982*. Udgivet af Museumsrådet i Ringkøbing Amt. Redigeret af Benny Boysen. 143 s. ill.
- Boysen, Benny*. Brud med en søfartstradition. »Østfjord« og »Venøsund«, Limfjordens første coastere. (S. 103–111, ill.)
- Clausen, Kim*, se Dragsbo, Peter.
- Damgaard, Ellen*. Et landskab fortæller kulturhistorie. Om museernes oplæg til amtets fredningsplan. (S. 7–23, ill.)
- Dragsbo, Peter og Kim Clausen*. Stationsbyundersøgelserne. Arbejdet i Ribe og Ringkøbing amter. (S. 82–102, ill.) (Litteraturliste.)
- Glimt fra museernes arbejdsmark*. (S. 127–143, ill.)
- Jensen, Jens Aarup*. Under Sønder Vium kirke – jernaldergrav, hedeopdyrkning og sandflugt. (S. 25–40, ill.)
- Lillelund, Rigmor og Torben Skov*. Guldsmede i Ringkøbing indtil år 1800. En foreløbig orientering. (S. 57–81, ill.) (For de enkelte guldsmede biografier og arbejdsfortegnelser.)
- Rostholm, Hans*. Et vejanlæg fra 1500-tallet ved Højris øst for Ikast. (S. 41–56, ill.) (Udgravningsbeskrivelse og tolkninger af fund, med noter.)
- Rytter, Maria*. Fundet af ukendte Blichermanuskripter. (S. 112–115, ill.)
- Skov, Torben*, se Lillelund, Rigmor.
- Thyrring, Ulla*. Blichermuseet på Herningsholm. (S. 116–126, ill.) (Om den tidligere godshovedbygningens restaurering og museets oprettelse i 1980.)

Mark og Montre. Fra sydvestjyske museer 1982. Udgivet af kulturhistoriske museer i Ribe amt. Redigeret af Aino Kann Rasmussen og Bodil Busk Laursen. 87 s. ill.

(Noter og litteraturhenv. ved samtlige artikler.)

Adamsen, Christian. Bulagergård. En bebyggelse fra tidlig middelalder i Verst sogn. Foreløbig meddelelse. (S. 39–49, ill.)

Faber, Ole. Et sølvbæger fra Skouager. (S. 66–69, ill.) (Midten af 1700-tallet, især om bagerets ejere, bønder.)

Hansen, Steffen Stummann. Andersminde – en vikingetidig bebyggelse nær Ribe. (S. 25–38, ill.)

Hansen, Søren Manøe. Blytækkerne fra Strellev. (S. 70–80, ill.)

Jensen, Stig, Per Kristian Madsen og Ole Schiørring. Udgravningen i Ribe 1979–1981. (S. 50–65, ill.)

Madsen, Per Kristian, se Jensen, Stig.

Rasmussen, Lisbeth Wincentz. Flintægge fra Sydjylland. (S. 5–7, ill.)

Schiørring, Ole, se Jensen, Stig.

Skovsbo, Per Ole. Hjulet fra Vognsbøl. (S. 20–24, ill.) (Vognhjul fra 5. årh. f. Kr.)

Stoumann, Ingrid. To bopladser fra jernalder og vikingetid på Spangsbjerg Kirkevej i Vognsbøl. (S. 8–19).

Nordslesvigske Museer 9. Årbog for museerne i Sønderjyllands amt. Udgivet af Museumsrådet for Sønderjyllands amt. Redigeret af Flemming Roth. 1982, 180 s. ill.

Abrahamsson, Martin. Anvendelse af en geologisk lokalitet i undervisningen i folkeskolen – et praktisk eksempel. (S. 38–51, ill.) (Gram teglværks lergrav, litteraturliste.)

Adriansen, Inge. Museums-pædagogik – om virkelighed bag et modebegreb. (S. 52–57). (Litteraturhenv. og noter.)

Bendix-Almgreen, Svend Erik. Stor, Større – Carcharodon megalodon – en ganske særlig hajtand fra Grem-leret. (S. 15–37, ill.) (Videnskabelig analyse af fossil hajtand, første danske fund. Eng. resumé, litteraturhenv.)

Ethelberg, Per. 4 bopladsgruber med flint og keramik fra yngre bronzealder. (S. 108–132, ill.) (Eng. resumé, noter og litteraturhenv.)

Jensen, H. P. O. von Brüch. Erinnerungen an Schleswig. Album eines sächsischen Offiziers. Dresden. Litographie. Druck und Verlag von Adler und Dütze 1850. (S. 176–180, ill.) (Omtalen af værket er på dansk.)

Madsen, Per Rørkær. Forlader og baglader i 1864. (S. 168–175, ill.)

Mogensen, Ove. Vilhelm Bjerke Petersen i Sønderjyllands Kunstmuseums samlinger. (S. 58–78, ill.) (Samtidig gives oversigt over det abstrakt-surrealistiske maleris gennembrud i 1930'erne og 1940'erne. Med værk og udstillingsliste samt kunstnerbiografi.)

Mørkegaard, Ole, Birgitte Kragh Rasmussen og Grete Rung. Jørgen Bruhn, søfart og søfolk fra Aabenraa 1781–1858. (S. 133–167, ill.) (Om kgl. agent og skibsreder J. B. og hans tid, særudstilling i Åbenrå museum 1981. Litteraturhenv.)

Rasmussen, Birgitte Kragh, se Mørkegaard, Ole.

Rieck, Flemming R. En halv meter høj. (S. 95–107, ill.) (Om bronzealdergravhøje, udgravning og fund, noter.)

Roth, Flemming. Årsberetning (S. 5–14, ill.)

Rung, Grete, se Mørkegaard, Ole.

Slettebo, J. Særudstillinger, rekordbesøg og lidt om omkostningerne. (S. 87–94, ill.)

Wiell, Stine. Besøgstallet på Haderslev Museum 1967–1981. (S. 79–86.)